Sosyal Etkile?im Anksiyete Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Etkile?im Anksiyete Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30660

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal Etkile?im Anksiyete Ölçe?i (SEÖ), bireylerin sosyal ortamlarda ve di?er insanlarla etkile?im kurarken ya?ad?klar? kayg? düzeyini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Bu ölçek, özellikle Sosyal Anksiyete Bozuklu?u (Sosyal Fobi) tan?s?n?n de?erlendirilmesinde önemli bir bile?en olan etkile?im anksiyetesini hedef al?r. Sunulan bu giri?, ölçe?in Serap Esemenli taraf?ndan 1997 y?l?nda bir doktora tezi kapsam?nda yap?lan Türkçe uyarlama çal??mas?na dayanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Anksiyete, Sosyal Fobi, Anksiyete, Etkile?im Anksiyetesi, Psikolojik De?erlendirme, Uyarlama, Sosyal Anksiyete Bozuklu?u.

Yazarlar

Richard P. Mattick, John C. Clarke (Orijinal Ölçek Yazarlar?), Serap Esemenli (Uyarlayan).

Amaç

Sosyal Etkile?im Anksiyete Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin sosyal etkile?imler s?ras?nda deneyimledikleri kayg? ve rahats?zl?k düzeyini ölçmektir. Bu ölçek, özellikle bireylerin ba?kalar?yla konu?ma, tan??ma veya bir grup içinde bulunma gibi durumlarda ya?ad?klar? öznel gerginli?i ve kaç?nma e?ilimlerini belirlemeye odaklan?r.

Ölçek, sosyal anksiyetenin yayg?n alt tiplerinden biri olan etkile?im kayg?s?n?, performans kayg?s?ndan veya genelle?tirilmi? kayg?dan ay?rmak için kritik bir araç olarak tasarlanm??t?r. Bu sayede, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda sosyal fobinin spesifik do?as? daha iyi anla??labilir ve hedefe yönelik müdahale stratejileri geli?tirilebilir.

Yap?

SEÖ, psikolojik aç?dan sosyal etkile?im anksiyetesi yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bili?sel bile?enler (olumsuz de?erlendirilme korkusu), duygusal bile?enler (huzursuzluk, kalp çarp?nt?s? gibi fizyolojik tepkiler) ve davran??sal bile?enler (etkile?imden kaç?nma e?ilimi) dahil olmak üzere çok boyutlu bir fenomen olarak ele al?n?r.

Ölçek, ki?inin sosyal durumlarda ne kadar rahat veya gergin hissetti?ine dair do?rudan bir de?erlendirme sunarak, sosyal kayg?n?n merkezi bir özelli?ini nicel olarak belirler. Ölçek maddeleri, genellikle ki?inin sosyal etkile?im ba?latma, sürdürme ve sonland?rma s?ras?ndaki

ARABPSYCHOLOGY.COM

duygular?n? sorgular.

Geçerlik

Bu ölçe?in Türkçe uyarlamas? için detayl? geçerlik analizleri (yap? geçerli?i, ölçüt ba??nt?l? geçerlik vb.) bu kaynak giri?i taraf?ndan sa?lanmam??t?r. Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi bulunmamaktad?r.

Ancak, orijinal **Sosyal Etkile?im Anksiyete Ölçe?i**, sosyal fobi ve ilgili psikopatolojileri ölçen di?er araçlarla yüksek düzeyde yak?nsak geçerlik (convergent validity) göstermi?tir. Uyarlama çal??mas?n?n geçerli?inin, ölçe?in sosyal anksiyete bozuklu?unun ay?rt edici özelliklerini do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü varsaymak için Esemenli'nin doktora tezinde detayl? olarak incenmi? olmas? beklenmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik katsay?lar?na (iç tutarl?l?k, test-tekrar test güvenilirli?i) dair spesifik veriler bu akademik giri?te mevcut de?ildir. Orijinal kaynakta güvenirlik bilgisi bulunmamaktad?r.

Genel olarak, **Sosyal Etkile?im Anksiyete Ölçe?i**'nin orijinal versiyonlar? ve di?er dillerdeki uyarlamalar? yüksek düzeyde iç tutarl?l?k sergilemektedir (genellikle Cronbach Alfa katsay?s? .90 ve üzerindedir). Uyarlama sürecinde, ölçek maddelerinin Türk kültürüne uygunlu?u ve tutarl?l???, güvenilir bir ölçüm sa?lamak amac?yla dikkatle de?erlendirilmi? olmal?d?r.

Faktör Analizi

Orijinal **Sosyal Etkile?im Anksiyete Ölçe?i**'nin faktör yap?s? genellikle tek boyutlu (unidimensional) olarak kabul edilmektedir; bu da ölçe?in sosyal etkile?im s?ras?nda hissedilen genel anksiyete düzeyini tek bir skor üzerinden ölçtü?ünü gösterir.

Baz? ara?t?rmac?lar, ölçe?in iki ana faktöre ayr?ld???n? öne sürmü?tür: (1) Genel Sosyal Etkile?im Anksiyetesi ve (2) Etkile?im S?ras?nda Olumsuz De?erlendirilme Korkusu. Türk uyarlamas?n?n yap?ld??? 1997 tarihli tez çal??mas?nda hangi faktör yap?s?n?n do?ruland???na dair spesifik bilgi bu giri?te yer almamaktad?r, ancak uyarlama çal??malar?nda genellikle orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n korunmas? hedeflenir.

Enstrüman

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Öz bildirim ölçe?i. Derecelendirme format? bu giri?te belirtilmemi?tir, ancak genellikle 5'li Likert tipi derecelendirme (örne?in, 0=Hiçbiri, 4=Çok Fazla) kullan?l?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal), ?spanyolca, Almanca ve di?er birçok dil.

Popülasyon Grubu: Klinik örneklemler, üniversite ö?rencileri ve genel yeti?kin popülasyonu.

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi ve sonras? (Genellikle 16 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Sosyal kayg? belirtileri gösteren veya sosyal fobi tan?s? için taranan bireyler. Esemenli'nin çal??mas?, sosyal fobi ile di?er anksiyete bozukluklar?n?n kar??la?t?r?lmas?na odaklanm??t?r.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamas?na uygun, ka??t-kalem veya dijital ortamda tamamlanabilen psikolojik tarama arac?.

Anahtar Kelimeler

Mattick & Clarke, Esemenli, Sosyal Fobi, Öz Bildirim Ölçe?i, Sosyal De?erlendirilme Korkusu, Psikolojik Test.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Mevcut De?il

Yaz??ma Adresi: Mevcut De?il

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? 1997 y?l?nda doktora tezi kapsam?nda kullan?lm??t?r. Ölçe?in ticari kullan?m? veya büyük ölçekli ara?t?rmalarda kullan?m? için telif hakk? sahiplerinden (Mattick & Clarke) izin al?nmas? gerekebilir.

Test Y?l? (Uyarlama): 1997

Ücret: Bilgi Yok

Referanslar

Esemenli, S. (1997). *Sosyal fobinin agorafobi, özgül fobi ve yayg?n anksiyete bozuklu?undan farkl?l?klar?na ili?kin kar??la?t?rmal? bir ara?t?rma* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
Mattick, R. P., & Clarke, J. C. (1998). Development and validation of measures of social phobia

ARABPSYCHOLOGY.COM

scrutiny fear and social interaction anxiety. *Behaviour Research and Therapy, 36*(5), 455-470. (Orijinal ölçek kayna??)

Sosyal Etkile?im Anksiyete Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Bu akademik giri? için sa?lanan kaynak materyal, ölçek maddelerini içermemektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM